

209278 - İmam Ahmed'in -Allah ona rahmet etsin-, kabrin yanında Kur'an okunmasını nehyetmekten vazgeçtiğine dâir kıssası doğru değildir

Soru

Ölülerin üzerine Kur'an okumanın hükmü nedir? Zirâ İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- şu olayı zikretmiştir:

İmam Ahmed -Allah ona rahmet etsin-, üzerine kabrin üzerine Kur'an okuyan âmâ adamın bu davranışına karşı çıktıktan sonra, Muhammed b. Kudâme el-Cevherî, İbn-i Leclâc'ın haberini adama söylemesi üzerine İmam Ahmed -Allah ona rahmet etsin- ona şöyle demiş!

-Dön git adama söyle! (Kabrin üzerine) Kur'an okusun!"

İmam Ahmed'den -Allah ona rahmet etsin- nakledilen bu kıssa doğru mudur?

Detaylı cevap

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Birincisi:

Kabirlerin üzerine Kur'an okumak, (taziye için) büyük çadırlar kurmak, ölünün ölüm yıldönümünü kutlamak ve bu tören için Kur'an okuyan kimseler (kâriiler) getirmek, dînde sonradan çıkarılan bid'atlardandır.

Ölü için

yapılması meşrû olan ameller şunlardır: Ölüye duâ etmek, onun adına sadaka vermek, dost ve arkadaşlarına ikramda bulunmak, borcunu ödemek, dînen geçerli olan vasiyetini yerine getirmek ve onun

yakın akrabalarına silâ-i rahimde bulunmaktır. Eğer hac veya umre yapmamışsa, velisi konumunda olan kimse, onun adına hac ve umre yapmalıdır.

Abdulaziz b. Baz -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

“Kabirlerin yanında Kur’an okumanın dînde hiçbir aslı yoktur.Hatta bu davranış, bid’attır. Kabirler, ölümü hatırlamak, öğüt ve ibret almak ve ölümlere mağfiret ve rahmetle duâ etmek içindir.Ölülerin kabirlerinin yanında Kur’an okumaya gelince, bu davranış onlara hiçbir fayda vermez. Çünkü amelleri kesilmiştir. Onlara duâ etmek, onlar adına sadaka vermek, onların yerine hac ve umre yapmak, onların borçlarını ödemek, onlara bunlar fayda verir.Kabirlerinin yanında Kur’an okumaya gelince, bu davranış meşrû değildir.Aksine bid’attır.”[1]

Bu konuda ([9979](#)) ve ([83829](#)) nolu soruların cevaplarına bakabilirsiniz.

İkincisi:

Ebu Bekir el-Hallâl -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

“Hasan b. Ahmed el-Verrâk bana şöyle haber verdi: Bana, Ali b. Musa el-Haddâd anlattı. Kendisi Sadûk idi. İbn-i Hammâd el-Mukrî insanları ona yönlendirirdi.Bana şunu haber verdi:

Ben, Ahmed b. Hanbel ve Muhammed b. Kudâme el-Cevherî ile bir cenazede beraberdim. Ölü

defnedilince âmâ bir adam kabrin başında oturdu ve Kur'an okumaya başladı.

Bunun üzerine Ahmed ona:

-Hey! Be adam! Kabrin yanında Kur'an okumam bid'attır!

Kabristandan

çıktıktan sonra Muhammed b. Kudâme, Ahmed b. Hanbel'e:

-Ey Abdullah'ın babası! Mübeşşir el-Halebî hakkında ne dersin? Diye sordu.

İmam Ahmed:

-Sika (güvenilir) birisidir, dedi.

-Ondan bir şey yazdın mı? Dedi.

Ben:

-Evet, (yazdım) dedi.

-Mübeşşir, bana,

Abdurrahman b. el-Alâ b. el-Leclâc'dan, o da babasından naklettiğine göre Abdurrahman, defnedildikten sonra başının ucunda

Bakara sûresinin başı ile sonunun okunmasını vasiyet etti.

Ve devamla dedi ki: Abdullah b. Ömer'in böyle vasiyet ettiğini işittim.

Bunun üzerin Ahmed:

-O halde dön ve âmâ adama
(kabrin başında) Kur'an okumasını söyle!"[2]

Bu isnad, hucet olamaz.Hasan

b. Ahmed el-Verrâk, kendisi meçhul (bilinmeyen birisi) olduğu gibi hocası da bilinmemektedir.

Değerli âlim Elbânî -Allah ona rahmet etsin- bu eser hakkında şöyle demiştir:

"Bu kıssanın, İmam Ahmed'den sâbit oluşu konusunda şüpheler vardır. Zirâ bendeki ricâl kitapları içerisinde el-Hallâl'in hocası, Hasan b. Ahmed el-Verrâk'ın biyografisine rastlayamadım. Aynı şekilde hocası Ali b. Musa el-Haddâd'ı da tanımıyorum. Eğer bu sened hakkında râvisi sadûktur, denilse bile, görünen o ki, burada söyleyen, adı geçen Hasan b. Ahmed el-Verrâk'tır. Onun durumunu da (yukarıda belirttiğimiz şekilde) öğrenmiş oldun."[3]

el-Hallâl -Allah ona rahmet etsin- yine şöyle demiştir:

"Ebu Bekir b. Sadaka bize şöyle haber verdi ve dedi ki:

Osman b. Ahmed b. İbrahim el-Mevsilî'yi şöyle derken işittim:

"Ebu Abdullah Ahmed b. Hanbel, bir cenazede Muhammed b. Kudâme el-Cevherî ile beraberdi. Ölü kabre konulunca, bir adam kabrin yanında Kur'an okumaya başladı.

Bunun üzerine Ebu Abdullah (Ahmed) adama:

-Kur'an okuyan adama uğra
ve ona: Bunu yapma (kabrin yanında Kur'an okuma)! Dedi.

Adam gidince Muhammed b.
Kudâme, Ahmed'e:

-Mübeşşir el-Halebî
nasıl birisidir? Diye sordu.... Kıssanın aynısını
zikretti.

Osman el-Mevsilî'nin
biyografisine rastlayamadım. Bundan dolayı onun rivâyeti de hucet
olamaz.

Üstelik kıssada zikredilen
Abdullah b. Ömer'e kadar olan isnad da zayıftır, sahih
değildir.Şer'î bir hükmün sâbit olması konusunda İmam Ahmed
b. Hanbel gibi birisinin bunu hucet kabul etmesi çok uzaktır.

Buna göre Abdurrahman b.
Alâ b. el-Leclâc mechuldür.

Nitekim İmam Zehebi -Allah ona rahmet etsin- onun hakkında şöyle demiştir:

"Mübeşşir b.
İsmail'den başka hiç kimse Abdurrahman b. Alâ b. el-Leclâc'dan
rivâyet etmemiştir."[\[4\]](#)

Hâfız İbn-i Hacer -Allah ona rahmet etsin- şöyle
demiştir:

"Başka bir hadis ile desteklendiği zaman
(Abdurrahman b. Alâ b. el-Leclâc'ın) hadisi makbuldür.
Desteklenmediği zaman da hadisi zayıftır. Nitekim mukaddimesinde

bunu belirtmiştir. Onun bu rivâyetini destekler mahiyette hiç kimse hadis rivâyet etmemiştir.”[5]

Bu konuda

“Ahkâmu’l-Cenâiz” kitabında aynı konuya bakabilirsiniz.

Ebu Davud -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

“Ahmed’in, kabrin yanında Kur’an okunup-okunmayacağı hakkında sorulduğunda o: Okunmaz, dediğini işittim.”[6]

Şeyhulislâm İbn-i

Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

Bir grup âlim, kabirlerin üzerine Kur’an okunmasını İmam Ahmed’in kerih gördüğünü nakletmişlerdir. Bu, selefin cumhurunun görüşüdür. İmam Ahmed’in ashâbının eski âlimleri de bu görüştedirler.”[7]

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

[1]

“Fetâvâ Nuru’n Ale’d-Derb”, c: 14,
s: 217-218 (özetle)

[2]

“el-Emru bi’l-Ma’rûf ve’n-Nehyu
ani’l-Munker”, s: 88

[3]

Elbânî, “Ahkâmu’l-Cenâiz”, s: 192

[4]

“Mîzânu'l-İ'tidâl”, c: 2, s:
579

[5]

“et-Takrîb”, s: 348

[6]

Ebu Davud es-Sicistânî, “Mesâilu'l-İmam
Ahmed”, s: 224

[7]

Şeyhulislam İbn-i Teymiyye,
“el-Fetâvâ el-Kubrâ”, c: 5, s: 362